X. ULUSLARARASI
MÜZİK VE DANS KONGRESİ

MARMARİS
15–19 AĞUSTOS 2022

BİLDİRİLER KİTABI

10. ULUSLARARASI MÜZİK VE DANS KONGRESİ BİLDİRİLER KİTABI

10th INTERNATIONAL MUSIC AND DANCE CONGRESS PROCEEDING BOOK

www.imdcongress.com

Editörler

Prof. Dr. Kürşad GÜLBEYAZ

Doç. Dr. Tarkan YAZICI

10. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresi

Bildiriler Kitabı

Editörler

Prof. Dr. Kürşad GÜLBEYAZ

Doç. Dr. Tarkan YAZICI

Yayın Tarihi: 21 Aralık 2022

E-ISBN: 978-605-72209-3-6

Sertifika No: 51470

© EKSEN YAYINLARI

Adres ve İletişim

Arabacıalanı Mahallesi Mustafa Ocak Sokak No:9/A

Serdivan/Sakarya

Tel: +90 553 053 30 36

iletisim@eksenstitu.org.tr

https://www.eksenstitu.org.tr

X. ULUSLARARASI MÜZİK VE DANS KONGRESİ
ÖZET KİTABI

15-19 Ağustos 2022 / Marmaris

www.imdcongress.com

KONGRE KOORDİNATÖRLERİ

Prof. Dr. Kürşad GÜLBEYAZ & Doç. Dr. Habibe MAMMADOVA & Doç. Dr. Tarkan YAZICI

ONUR KURULU

Prof. Dr. Hamza AL
Sakarya Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Hüseyin ÇİÇEK
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR
Ankara Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Emin BİBER
Ardahan Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Kamile PERÇİN AKGÜL
AKEV Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Şenay YALÇIN
Nişantaşı Üniversitesi Rektörü

Devlet Sanatçısı Prof. Ferhad BEDELBEYLİ
Üzeyir Hacıbeyli Bakü Müzik Akademisi Rektörü

Emektar Artist Naile MAMMADZADE
Bakü Koreografi Akademisi Rektör Vekili

Devlet Sanatçısı Prof. Siyavuş KERİMİ
Azerbaycan Milli Konservatuarı Rektörü

Prof. Dr. Yusif YUSİBOV
Gence Devlet Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN
Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Asılbek KULMIRZAEV
Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Rektör Vekili

Prof. Dr. Murat CUMATAEV
Kırgız Cumhuriyeti Ulusal Bilimler Akademisi Başkanı

KONGRE KOMİTESİ

Adila KERMALIEVA
F. Gülay MİRZAOĞLU
Gülnaz ABDULLAZADE
Gürbüz AKTAŞ
Lale HUSEYNOVA
Naile MAMMADZADE
Narmina GULİYEVA
Özgür AKDAĞ
Sevda GURBANALİYEVA
Turan SAĞER

X. ULUSLARARASI MÜZİK VE DANS KONGRESİ
ÖZET KİTABI

15-19 Ağustos 2022 / Marmaris

www.imdcongress.com

DÜZENLEME KURULU

Abdul Menaf KORKUTATA
Bülent KURTİŞOĞLU
Demet GÜRHAN
Erika BARABÁSI MOCSÁRY
Habibe MAMMADOVA
Ina GEORGIEVA VLADOVA
Kürşad GÜLBEYAZ
M. Onur ÇELEBİOĞLU
Olga GUSEYNOVA
Roza AMANOVA
Tarkan YAZICI
Yavuz YILMAZ

SANAT KURULU

Dr. ARZU UYSAL	Mersin Üniversitesi
Dr. BÜLENT KURTİŞOĞLU	Ardahan Üniversitesi
Dr. ÇINLA ŞEKER	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. YEGANE TAPTIKOVA	Bakü Koreografi Akademisi – Azerbaycan
Dr. GÜRBÜZ AKTAŞ	Emekli
Dr. KAMÇIBEK DÜYŞALİEV	K. Moldobasanov Kırgız Ulusal Konservatuarı – Kırgızistan
Dr. LALE HUSEYNOVA	Azerbaycan Milli Konservatuarı – Azerbaycan
Dr. MUXAYO NABİEVA	Besteci ve Bestekârlar Birliği – Özbekistan
Dr. NARMİNA GULİYEVA	Üzeyir Hacıbeyli Bakü Müzik Akademisi – Azerbaycan
Dr. ROZA AMANOVA	Kırgız Cumhuriyeti Milli Bilimler Akademisi – Kırgızistan
Dr. SEVDA GURBANALİYEVA	Gence Devlet Üniversitesi – Azerbaycan
Dr. TATYANA VIKTOROVNA KARTAŞOVA	L.V. Sobinov Saratov Devlet Konservatuarı – Rusya

BİLİM / HAKEM KURULU

ADI SOYADI	KURUMU
Dr. ABASGULU NECEFZADE	Azerbaycan Milli Konservatuarı – Azerbaycan
Dr. ABDUL MENAF KORKUTATA	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. AHMET SELİM DOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Dr. AKİF GULİYEV	Azerbaycan Milli Konservatuarı – Azerbaycan
Dr. ANIL ÇELİK	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. ARİF MÖHSÜNOĞLU	Batman Üniversitesi
Dr. ARZU UYSAL	Mersin Üniversitesi
Dr. AŞKIN ÇELİK	Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Dr. AYNUR CİVELEK	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. AYRİN ERSÖZ	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. BAHAR GÜDEK	19 Mayıs Üniversitesi
Dr. BEGÜM AYTEMUR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. BÜLENT KURTİŞOĞLU	Ardahan Üniversitesi
Dr. ÇINLA ŞEKER	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. DEMET GÜRHAN	Ankara Üniversitesi

Dr. DİLEK CANTEKİN ELYAĞUTU	Sakarya Üniversitesi
Dr. ELİF NUN GÖKÇE	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Dr. ELMİRA PANAHOVA	Bakü Koreografi Akademisi – Azerbaycan
Dr. EMİR CENK AYDIN	Ege Üniversitesi
Dr. EMRAH UYSAL	Mersin Üniversitesi
Dr. ESİN DE THORPE MİLLARD	Ege Üniversitesi
Dr. EYÜP UZUNKAYA	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. F. GÜLAY MİRZAOĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Dr. FAHREDDİN BAHŞELİYEV	Azerbaycan Milli Konservatuarı – Azerbaycan
Dr. FERDİ KOÇ	Sakarya Üniversitesi
Dr. FETTAH HALIKZADE	Azerbaycan Milli Konservatuarı – Azerbaycan
Dr. GÖKAY YILDIZ	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. GÜLMİRA MUSAGULOVA	Kazakistan Milli Konservatuarı – Kazakistan
Dr. GÜLNAZ ABDULLAZADE	Üzeyir Hacıbeyli Bakü Müzik Akademisi – Azerbaycan
Dr. GÜLER DEMİROVA GYÖRFFY	Ankara Üniversitesi
Dr. GÜRBÜZ AKTAŞ	Emekli
Dr. HABİBE MAMMADOVA	Bakü Koreografi Akademisi – Azerbaycan
Dr. HANEFİ ÖZBEK	İzmir Bakırçay Üniversitesi
Dr. HATIRE HASANZADE	Üzeyir Hacıbeyli Bakü Müzik Akademisi – Azerbaycan
Dr. INA GEORGIEVA VLADOVA	NSA Vassil Levski – Bulgaristan
Dr. İLHAN ERSOY	Ege Üniversitesi
Dr. İSMAİL SINIR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. KEMALE ALESKERLİ	Üzeyir Hacıbeyli Bakü Müzik Akademisi – Azerbaycan
Dr. KEREM CENK YILMAZ	Sakarya Üniversitesi
Dr. KÜRŞAD GÜLBEYAZ	Sakarya Üniversitesi
Dr. LALA HÜSEYNOVA	Azerbaycan Milli Konservatuarı – Azerbaycan
Dr. LALE HÜSEYNOVA HASANOVA	Kastamonu Üniversitesi – Türkiye
Dr. MUSTAFA USLU	Marmara Üniversitesi
Dr. MUZAFFER SÜMBÜL	Çukurova Üniversitesi
Dr. MUXAYO NABİEVA	Besteci ve Bestekârlar Birliği – Özbekistan
Dr. NİHAL CÖMERT	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. NİLGÜN SAZAK	Sakarya Üniversitesi
Dr. ONUR ZAHAL	İnönü Üniversitesi
Dr. ÖZGEN KÜÇÜKGÖKÇE	Ege Üniversitesi
Dr. ROVŞANA KARİMOVA	Azerbaycan Milli Konservatuvarı – Azerbaycan
Dr. ROZA AMANOVA	Kırgız Cumhuriyeti Milli Bilimler Akademisi – Kırgızistan
Dr. SAULE UTEGALIEVA	Devlet Konservatuvarı – Kazakistan
Dr. SELENA RAKOČEVİĆ	Belgrad Sanat Üniversitesi – Sırbistan
Dr. SELİN OYAN KÜPELİ	Adıyaman Üniversitesi
Dr. SERNAZ DEMİREL TEMEL	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. SEVDA GURBANALİYEVA	Gence Devlet Üniversitesi – Azerbaycan

Dr. SINARU ALIMKULOVA	İ. Arabaev Kırgız Devlet Üniversitesi – Kırgızistan
Dr. ŞEFİKA TOPALAK	Trabzon Üniversitesi
Dr. ŞEHRİBAN KOCA	Mersin Üniversitesi
Dr. TAN TEMEL	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. TARKAN YAZICI	Mersin Üniversitesi
Dr. TATYANA VIKTOROVNA KARTAŞOVA	L.V. Sobinov Saratov Devlet Konservatuarı – Rusya
Dr. TURAN MAMMADALİYEVA	Üzeyir Hacıbeyli Bakü Müzik Akademisi – Azerbaycan
Dr. TURAN SAĞER	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. TÜREV BERKİ	Hacettepe Üniversitesi
Dr. UMUT ERDOĞAN	Sakarya Üniversitesi
Dr. VOLKAN GİDİŞ	İstanbul Medipol Üniversitesi
Dr. YAKUP ALPER VARIŞ	19 Mayıs Üniversitesi
Dr. YEGANA TAPTIGOVA	Bakü Koreografi Akademisi – Azerbaycan
Dr. ZUHAL DİNÇ ALTUN	Trabzon Üniversitesi
Dr. ZÜLEYHA ABDULLA	Üzeyir Hacıbeyli Bakü Müzik Akademisi – Azerbaycan

Kongremizde hakem/sanat kurulu tarafından kabul edilmiş olan 67 bildiri sunulmuş, 12 konser/performans gerçekleştirilmiş, 4 workshop, 4 masterclass (ustalık sınıfı) ve 15 masterclass (ustalık sınıfı) konseri sergilenmiştir. Kongremiz Azerbaycan, Rusya, Türkiye ve Umman olmak üzere 4 farklı ülkeden 73 konuşmacı katılımcı ile gerçekleştirilmiş, gönderilen tam metinlerden 45 bildiri hakem oluru almış yayınlanmıştır.

KONUŞMACI KATILIMCI FİHRİSTİ

Anıl ÇELİK	Türkiye	Güler DEMİROVA GYÖRFFY	Türkiye
Arif MÖHSÜNOĞLU	Türkiye	Gültekin MAHARRAMOVA	Türkiye
Aşkın ÇELİK	Türkiye	Günel NASİROVA	Türkiye
Atacan UZUNER	Türkiye	Habibe MAMMADOVA	Azerbaycan
Aysel ASADOVA	Azerbaycan	Hasret ALP	Türkiye
Bahar GÜDEK	Türkiye	Hayati BEŞİRLİ	Türkiye
Bahar SARIBOĞA AKCA	Türkiye	Işıl GİRAY UYSAL	Türkiye
Bahar SOĞUKKUYU	Türkiye	İlkay Ebru TUNCER BOON	Türkiye
Begüm AYTEMUR	Türkiye	İsmail SINIR	Türkiye
Burçin KARAZEYBEK	Türkiye	İsmet KARADENİZ	Türkiye
Can ÖZCAN	Türkiye	Kerem Cenk YILMAZ	Türkiye
Caner BEKTAŞ	Türkiye	Könül HÜSEYNOVA	Azerbaycan
Cemile MİRZEYEVA	Azerbaycan	Kutup Ata TUNCER	Türkiye
Çınla ŞEKER	Türkiye	Kürşad GÜLBEYAZ	Türkiye
Demet GÜRHAN	Türkiye	Lala HÜSEYNOVA	Azerbaycan
Dilek CANTEKİN ELYAĞUTU	Türkiye	Leyla GULİYEVA	Azerbaycan
Doğukan UZAKGİDEN	Türkiye	Leyla NABİYEVA	Azerbaycan
Edanur KABA	Türkiye	M. Nevra KÜPANA	Türkiye
Elif BEKTAŞ	Türkiye	Meral METE	Türkiye
Elif GÜLTEKİN	Türkiye	Nigar MANSURZADE	Azerbaycan
Emin NAGİYEV	Azerbaycan	Özgür YİĞİT	Türkiye
Ennur BİLECAN	Türkiye	Pervane HANLAROVA	Azerbaycan
F. Gülay MİRZAOĞLU	Türkiye	Pınar KAZAL	Türkiye
Feyza SÖNMEZÖZ	Türkiye	Pınar SEZGİN	Türkiye
Firengiz REFİZADE	Azerbaycan	Rena MAMMADOVA	Azerbaycan
Füsun Naz ALTINEL	Türkiye	Sadettin BARAN	Türkiye
Gökçe AKGÜN	Türkiye	Saida HASANOVA	Azerbaycan

Samet AYDOĞAN	Türkiye	Tatyana KARTAŞOVA	Rusya
Seadet VERDİYEVA	Azerbaycan	Turan SAĞER	Türkiye
Selda ERGEN	Türkiye	Ulviyye GULİYEVA	Azerbaycan
Selin OYAN KÜPELİ	Türkiye	Vafa HANBEYOVA	Azerbaycan
Semanur GÜNER	Türkiye	Viktorya ŞAHMURADOVA	Azerbaycan
Semra FAYEZ	Türkiye	Vusala AMİRBAYOVA	Umman
Sibel ALMELEK İŞMAN	Türkiye	Yasemin KILINÇARSLAN	Türkiye
Şefika TOPALAK	Türkiye	Yegane TAPTIKOVA	Azerbaycan
Tan TEMEL	Türkiye	Yılmaz YEŞİL	Türkiye
Tarkan YAZICI	Türkiye		

İÇİNDEKİLER

KONGRE KOORDİNATÖRLERİ i
ONUR KURULU i
KONGRE KOMİTESİ i
DÜZENLEME KURULU ii
SANAT KURULU ii
BİLİM / HAKEM KURULU ii
KONUŞMACI KATILIMCI FİHRİSTİ iv
İÇİNDEKİLER v
BİLDİRİ ÖZETLERİ v

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Tonya Yöresi “Mısır İmecesi” Geleneği 1
Atacan UZUNER & Kürşad GÜLBEYAZ & Kerem Cenk YILMAZ
Ali Özkan Manav Yapıtlarında Tasavvuf Bulguları 10
Aysel ASADOVA
Antik Yunan’da Kadın Müzisyenler 18
Bahar SARIBOĞA AKCA
Dans Temalı Film Posterlerinin Grafiksel Analizi 25
Bahar SOĞUKKUYU
Popüler Kültür Bağlamında Müzik Biyografi Film Posterleri 33
Bahar SOĞUKKUYU
Balıkesir Yöresi Tülütabak Oyunu 48
Burçin KARAZEYBEK
Sahne Yapıtlarındaki Karabağ Konusu 57
Cemile MİRZEYEVA
Flüt Eğitiminde Temel Davranışların Kazandırılmasına Yönelik Flüt Öğretmenlerinin Analojik Yaklaşımları ... 66
Elif GÜLTEKİN & Begüm AYTEMUR
Azerbaycan Milli Üflemeli Çalgıların Müzik Kültüründeki Yeri ve Rolü 86
Emin NAGİYEV

X. ULUSLARARASI MÜZİK VE DANS KONGRESİ
BİLDİRİLER KİTABI

15-19 Ağustos 2022 / Marmaris

www.imdcongress.com

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİNDE SERBEST ESERLERİN KULLANILMA DURUMU

Feyza SÖNMEZÖZ* & Begüm AYTEMUR**

Özet

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilen bireysel çalgı derslerinde belli bir kalite standardını sağlamak amacıyla, ders seviyesinin gerektirdiği düzeyde, bazı etüt ve eserler zorunlu olarak verilebilmekte ve sınavlarda da zorunlu sınav etüdü ve eseri olarak istenebilmektedir. Bu zorunlu çalışmaların dışında, öğretim elemanlarının derslerinde serbest eserlere yer verme durumları ise bilinmemektedir. Ancak verilen eğitimin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi aşamalarında gerçekçi bir yaklaşım sergilenebilmesi için belirtilen durumun tespit edilmesi önem arz etmektedir. Bu doğrultuda yapılan araştırmada, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda görev yapmakta olan bireysel çalgı dersi öğretim elemanlarının, derslerinde zorunlu eserler haricinde serbest eserleri kullanma durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada, mevcut durumun tespit edilerek betimlenmesi amacıyla, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda 2021-2022 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında görev yapmakta olan 12 bireysel çalgı dersi öğretim elemanının görüşleri alınmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre, katılımcıların bireysel çalgı derslerinde çoğunlukla serbest eser çalıştırdıkları, çalıştırılan serbest eserlerin büyük ölçüde romantik ve çağdaş dönemlere ait olduğu, tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Bireysel Çalgı Eğitimi, Serbest Eser.

USING FREE WORKS IN INDIVIDUAL INSTRUMENT TRAINING

Abstract

To ensure a certain quality standard in Individual Instrument courses offered in institutions that train music teachers, some etudes and works at the level in line with the course level can be mandatory and requested as a compulsory exam etude and work in the exams. Besides these mandatory studies, it is not known whether lecturers include free works in their courses. However, it is important to determine the stated situation to exhibit a realistic approach during the planning, implementation, and evaluation of the education provided. This study aimed to determine the use of free works by individual instrument course instructors working in institutions that train music teachers, except for mandatory works in their courses.

With the purpose of determining and describing the current situation, the opinions of 12 individual instrument course instructors teaching in the spring semester of the 2021-2022 academic year in the Music Education Program in School of Education, Çanakkale Onsekiz Mart University, were collected. The data were collected using the interview form developed by the researchers, and then analyzed. According to the results of the study, it was determined that the participants mostly used free works in their individual instrument courses, and that the free works used mostly belonged to the Romantic and Contemporary periods.

Keywords: Music Education, Individual Instrument Education, Free Work.

GİRİŞ

Sanatın önemli bir dalı olan müzik, toplum yaşamı açısından vazgeçilmez işlevlere sahiptir. Müzik sanatı, bireylerin ve toplumların gelişimi ve etkileşiminde önemli bir rol oynamakta ve

* Doç. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, feyzasonmezoz@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4388-5200

** Prof. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, begumusic@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8346-7308

ivme kazandırmaktadır. Müzik sanatının önemli bir boyutu olan müzik eğitimi ise özellikle küçük yaşta başlandığında bireylerin tüm yaşantılarını etkilemektedir. "Müzik eğitimi yoluyla bireyin davranışında oluşan değişmeler toplumu, toplumdaki değişmeler bireyi etkiler. Birey ile doğal, toplumsal ve kültürel çevresi, o arada özellikle müziksel çevresi arasındaki iletiştim ve etkileşim daha düzenli, daha sağlıklı, daha etkili ve daha verimli olur" (Uçan, 2005: 394).

Bu nedenle, müziğin eğitimsel boyutunun yanında sanatsal içeriği de göz ardı edilmemelidir. Başka bir deyişle, müzik eğitimi süresince teorik bilgilerin yanı sıra teknik bilgi ve becerilerin de geliştirilmesi gerekmektedir. Ancak, teknik donanım ve bilginin de yorum gücü ve müzikaliteye dönüştürülebilmesi için çalışılan repertuvarda sanatsal içerikli eserlerin de yer alması kaçınılmazdır. Yıldız'a (2015: 405) göre müzik eğitimi, yalnızca "müzik eğitim-öğretim programı hedef davranışlarının" kazandırılması amaçlı bir müzik eğitim ve öğretimi ile sınırlı olmamakta, aynı zamanda sanatsal estetik kaygısı olan, ufku geniş, yüksek kültür sahibi ve yüksek nitelikli bireylerin yetiştirilmesini de amaçlamaktadır. Müzik icrası hem eğitimsel, hem de sanatsal bileşenleri çok yönlü boyutlarla kapsaması nedeniyle analitik bakış açısına ihtiyaç duymaktadır. Güncan'a (2010: 45) göre, yorumcu eseri çalışmadan önce tüm ayrıntılarıyla analizini yapmalı ve hislerini, duygu ve düşüncelerini ancak bestecinin fikirlerini sindirdikten sonra ortaya koymalıdır. Bu belli bir aşamaya kadar etüt ve egzersiz gibi çalışmalar yoluyla kazanılan teknik donanım sayesinde mümkün olabilmektedir. Ancak, Klasik Dönem ve sonrası repertuvarının içerdiği zengin biçimsellik ve duygu birikiminin öğrenilmesi, bu dönemlere ait eserlere çalışılması yoluyla sağlanabilmektedir. Müzik öğretmeni yetiştirme açısından yaklaşıldığında, bireysel çalgı eğitimi sürecinde kazandırılması hedeflenen; eserleri analiz etme, anlama, uygulama, yorumlama, müzikten zevk alma, esere anlam kazandırma gibi basamaklarda, teknik beceri geliştirme için çalışılan alıştırma ve etütlerin yanında, eser çalışmaları da yorumlama ve müzikalite bakımından önemli bir deneyim kazandırmaktadır. Tarkum'a (2006: 127) göre keman öğretiminin içeriği, keman çalmak için gerekli olan teknik becerilerin kazandırılmasının yanında, bu becerilerin eserin gerektirdiği müzikalite açısından da kullanılabilmesini sağlamaya yönelik olmalıdır. Bu durum tüm çalgıların eğitimi için geçerli olarak kabul edilebilir.

Çalgı eğitiminde temel davranışların öğretimi, özellikle başlangıç aşamasından itibaren duruş, tutuş, el ve parmak pozisyonlarının doğru öğretilmesi, çalgı tekniğinin tam bir şekilde kazanılmasını sağlaması bakımından son derece önemlidir. Ancak başlangıç aşamasından itibaren müzikalite ve yorum çalışmalarının da yapılması pek çok açıdan gereklidir. Ginzburg'a göre bir eğitimci, çalgı öğretiminin ilk aşamasının önemini ve özelliklerini iyi bilmelidir. Bu aşamanın önemi sadece öğrencinin, tutuş pozisyonu, temel teknikler ve icra yöntemlerini öğrenmesinde değildir. Aynı zamanda onun sanatsal zevkinin biçimlenmesine temel oluşturması açısından da önem taşınmakta ve icracının ilerideki gelişmesinde belirleyici olmaktadır (Akt. Tarkum, 2006: 129). Swanwick'e göre müziğin değeri, duyguları karşı tarafa hissettirebildiği kadar büyüktür ve bu da ancak duygusallığın aktif hale dönüşmesi ile mümkündür (Akt. Otacıoğlu, 2016: 84). Atılgan ve Barutçu'ya (2018: 42) göre besteciler yaşadıkları dönemler boyunca doğa, manzara, savaş, zafer, kahramanlık, ulusçuluk, memleket özlemi, siyasi hareketler, mistik olaylar gibi öğeleri sıkça kullanarak eserler yazmışlardır. Çeşitli toplumsal, doğal ve bireysel öğelerin beslediği duygularla yazılan eserlerin dinleyiciye aktarımı ancak gelişmiş bir yorumlama düzeyi ile mümkün olmaktadır. Otacıoğlu'na (2017: 179) göre yorumcunun bir müzik eserini seslendirirken besteciye ait algıları bütünsellik içinde dinleyici çevreye aktarabilmesi için kendinin ve bestecinin estetik ve sanatsal yaşantı alanı ile ortaklığının sağlanması gereklidir ve bu ortaklık ne kadar büyük olursa yorumcunun besteciyi algılama ve dinleyiciye aktarabilme oranı da o denli artar. Serbest eserlerin çalışılması

şüphesiz buna yardımcı olmaktadır. Serbest eserler yoluyla öğrenciler çalıştıkları dönem özelliklerini, dönemlere ait eserlerin besteleniş biçimini, aktarılmak istenen duygu ve ifadeyi daha etkili bir şekilde yansıtma olanağı bulabilir. Bu görüşler çerçevesinde, çalgı eğitiminde teknik kazanımları geliştirmek amacıyla farklı dönemlere ait çeşitli düzeylerde alıştırma, etüt, küçük ve büyük formda eserlerin yanı sıra serbest eserlerin de çalışılmasının müzikalite ve yorumlamanın geliştirilmesine katkı sağlayacağı söylenebilir. Yüksek Öğretim Kurulu Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programı incelendiğinde Bireysel Çalgı Eğitimi dersi çerçevesinde bulunan tüm çalgıların her yarıyıldaki ders tanımlarına göre teknik beceriyi geliştirmek amacıyla alıştırma ve etütler ile birlikte müzikaliteyi arttırmaya yönelik ulusal ve evrensel boyutta her dönemden eserlerin çalıştırılması da öngörülmektedir (YÖK, 2018).

Ancak, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bireysel çalgı derslerinde zorunlu olarak çalıştırılan, sınavlarda da zorunlu olarak yer alması istenen ve öğretim elemanları ya da çalgı zümreleri tarafından belirlenen etüt ve eserlerin dışında "serbest eser" olarak adlandırılabilecek ve müzikaliteyi arttırma amacına yönelik repertuvarın kazandırılması amacıyla çalıştırılan eserlerin kullanılma durumları bilinmemektedir. Bu nedenle yapılan araştırmada Yüksek Öğretim Kurulu Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programında yer alan bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eserlerin kullanılma durumuna ilişkin öğretim elemanı görüşlerinin belirlenmesi ve ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırma bireysel çalgı eğitimi derslerinde müzik öğretmeni adaylarına zorunlu parça olarak çalıştırılan etüt ve eserlerin dışında serbest eser çalışmalarının düzeyinin belirlenmesi, ayrıca verilen eğitimin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi aşamalarında gerçekçi bir yaklaşım sergilenebilmesi için belirtilen durumun tespit edilebilmesi bakımından önemli görülmektedir.

Buna göre araştırmanın problem cümlesi "Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Serbest Eserlerin Kullanılma Durumu Nedir?" şeklinde oluşturulmuş ve bu çerçevede belirlenen alt problemler aşağıdaki gibi sıralanmıştır.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda;

1. Öğretim elemanlarının lisans eğitimleri süresince bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalışma durumu nedir?

2. Öğretim elemanlarının bireysel çalgı eğitimi derslerinde öğrencilerine serbest eser çalıştırma durumu nedir?

YÖNTEM

Bu araştırmada belirlenen amaçlar doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması araştırmacıya bir olaya müdahale etmeden derinlemesine inceleme, anlama ve birey, katılımcı ya da toplum üzerindeki etkisi ya da ilişkisi konusunda çıkarımlarda bulunma fırsatı sunar (Akar, 2019: 140). "Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır. Yani bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler v.b.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerinde odaklanılır" (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 77).

Araştırmanın verileri ise yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Katılımcıların mevcut duruma ilişkin görüşlerini sistemli bir şekilde ortaya koymaları amaçlandığından açık uçlu sorular sorulmamıştır. Geniş tasarımlı bir çalışmanın ön çalışması niteliğinde olan bu araştırma, 2021-2022 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı'nda yürütülmüştür. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemine uygun olarak

kolay ulaşılabilirlik durumuna göre belirlenmiştir. Çalışmaya, söz konusu ana bilim dalında aktif bir şekilde görev yapan ve bireysel çalgı eğitimi derslerini veren 12 öğretim elemanı katılmıştır. Katılımcılara ait demografik özellikler tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1: Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı Öğretim Elemanlarının Hizmet Yıllarına İlişkin Dağılım

Hizmet Yılı	**f**	**%**
16-20 yıl arası	5	41.7
21-25 yıl arası	5	41.7
26 ve üzeri	2	16.7
Toplam	**12**	**100**

Tablo 1 incelendiğinde katılımcı öğretim elemanlarının beşinin 16-20 yıl arası, beşinin 21-25 yıl arası, ikisinin ise 26 yılın üzerinde görev yapmakta oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 2: Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı Öğretim Elemanlarının Unvanlarına İlişkin Dağılım

Unvanı	**f**	**%**
Profesör	1	8.3
Doçent	2	16.7
Dr. Öğretim Üyesi	1	8.3
Öğretim Görevlisi	8	66.7
Toplam	**12**	**100**

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılımcı öğretim elemanlarından birinin profesör, ikisinin doçent, birinin öğretim üyesi doktor, sekizinin öğretim görevlisi unvanına sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 3: Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı Öğretim Elemanlarının Mezun oldukları Üniversiteye İlişkin Dağılım

Üniversite	**f**	**%**
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD	3	25
Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD	1	8.3
Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Öğretmenliği ABD	2	16.7
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD	1	8.3
Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD	1	8.3
Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD	2	16.7
Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Müzik Bölümü	1	8.3
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzik Bölümü	1	8.3
Toplam	**12**	**100**

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretim elemanlarından üçünün Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı, birinin Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı, ikisinin Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Öğretmenliği Ana bilim Dalı, birinin İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı, birinin Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı, ikisinin Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı, birinin Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Müzik Bölümü, birinin ise Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzik Bölümü'nden mezun oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 4: Müzik Eğitimi Ana bilim Dalı Öğretim Elemanlarının Ders Verdikleri Bireysel Çalgıya İlişkin Dağılım

Bireysel Çalgı	**f**	**%**
Gitar	1	8.3
Flüt	2	16.7
Piyano	4	33.3
Keman	3	25
Viyola	1	8.3
Viyolonsel	1	8.3
Toplam	**12**	**100**

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretim elemanlarından bireysel çalgı olarak birinin gitar, ikisinin flüt, dördünün piyano, üçünün keman, birinin viyola, birinin de viyolonsel alanında görev yaptıkları anlaşılmaktadır.

Araştırmada verilerin toplanması aşamasında, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser kullanımının nasıl ve ne durumda olduğunun belirlenmesi için öncelikle Yüksek Öğretim Kurulu Müzik Öğretmenliği 2018 Lisans Programında bulunan bireysel çalgı eğitimi derslerinin her yarıyılda yer alan ders tanımları incelenmiştir. Yapılan incelemeye göre söz konusu derslerde serbest eser kullanılma durumuna ilişkin sorular belirlenmiş ve verilerin elde edilmesi için öğretim elemanlarına uygulanmak üzere görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formunda 14 adet soru yer almaktadır. Bu sorulardan ilk dördü öğretim elemanlarının demografik bilgilerini içermektedir. Devamında araştırmanın birinci alt problemi ile ilgili olarak öğretim elemanlarının lisans eğitimleri süresince bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalışma durumu, ikinci alt problemi ile ilgili olarak bireysel çalgı eğitimi derslerinde öğrencilerine serbest eser çalıştırma durumuna ilişkin sorular yöneltilmiştir. Katılımcı öğretim elemanlarına görüşmenin gönüllülük esasına dayalı olduğu bildirilmiş, araştırmaya katılmaya gönüllü olanların görüşleri alınmıştır. Söz konusu görüşme yüz yüze yapılmıştır. Elde edilen verilere ait değerler frekans ve yüzde oranlarıyla tablolar halinde sunulmuştur.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın alt problemlerine yönelik olarak hazırlanan ve katılımcı öğretim elemanlarına yöneltilen sorulardan elde edilen verilere yer verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Birinci alt probleme ilişkin olarak katılımcı öğretim elemanlarının lisans eğitimleri süresince bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalışma durumu ile ilgili veriler ışığında oluşturulan tablolar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 5: Öğretim Elemanlarının Lisans Eğitimleri Süresince Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Serbest Eser Çalışma Durumuna İlişkin Dağılım

Seçenekler	**f**	**%**
Hiç çalışmadım	1	8.3
Çalıştım	11	91.7
Toplam	**12**	**100**

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcı lisans eğitimleri süresince bireysel çalgı eğitimi derslerinde öğretim elemanlarının %8,3'ünün hiç serbest eser çalışmadığı, %91,7'sinin ise çalıştıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 6: Öğretim Elemanlarının Lisans Eğitimleri Süresince Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Serbest Eser Çalıştıkları Yıllara İlişkin Dağılım

1. Yıl	f	%	2. Yıl	f	%	3. Yıl	f	%	4. Yıl	f	%
Evet	10	83.3	Evet	9	75	Evet	10	83.3	Evet	10	83.3
Hayır	2	16.7	Hayır	3	25	Hayır	2	16.7	Hayır	2	16.7
Toplam	**12**	**100**	**Toplam**	**12**	**100**	**Toplam**	**12**	**100**	**Toplam**	**12**	**100**

Tablo 6'da ise, öğretim elemanlarının lisans eğitimleri süresince bireysel çalgı eğitimi derslerinde kaçıncı yılda serbest eser çalıştıkları görülmektedir. Buna göre lisans eğitimleri süresince öğretim elemanlarının %83,3'ü birinci yılda, %75'i ikinci yılda, %83,3'ü üçüncü yılda, %83,3'ü dördüncü yılda bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalışmışlardır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

İkinci alt probleme ilişkin olarak katılımcı öğretim elemanlarının bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalıştırma durumları ile ilgili veriler ışığında oluşturulan tablolar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 7: Öğretim Elemanlarının Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Öğrencilerine Serbest Eser Çalıştırma Durumuna İlişkin Dağılım

Seçenekler	f	%
Evet, çalıştırıyorum	10	83.3
Hayır, çalıştırmıyorum	2	16.7
Toplam	**12**	**100**

Tablo 7'ye göre, bireysel çalgı eğitimi derslerinde öğretim elemanlarının %83,3'ünün öğrencilerine serbest eser çalıştırdıkları anlaşılmaktadır. Ancak iki öğretim elemanının serbest eser çalıştırmadığı görülmektedir.

Tablo 8: Öğretim Elemanlarının Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Serbest Eser Çalıştırılmasını Gerekli Görme Durumuna İlişkin Dağılım

Seçenekler	f	%
Evet, gerekli görüyorum	11	91.7
Hayır, gerekli görmüyorum	1	8.3
Toplam	**12**	**100**

Tablo 8'de görüldüğü üzere, öğretim elemanlarının %91,7'si bireysel çalgı derslerinde serbest eser çalıştırılmasını gerekli görmektedirler. Bunun yanında bir öğretim elemanı serbest eser çalıştırmayı gerekli görmemektedir.

Tablo 9: Öğretim Elemanlarının Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Serbest Eser Çalıştırmayı Tercih Ettikleri Yıllara İlişkin Dağılım

1.Yıl	f	%	2. Yıl	f	%	3. Yıl	f	%	4. Yıl	f	%
Evet	7	58.3	Evet	9	75	Evet	10	83.3	Evet	10	83.3
Hayır	5	41.7	Hayır	3	25	Hayır	2	16.7	Hayır	2	16.7
Toplam	**12**	**100**	**Toplam**	**12**	**100**	**Toplam**	**12**	**100**	**Toplam**	**12**	**100**

Tablo 9'da, öğretim elemanlarının Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde %58,3'ünün birinci yılda, %75'inin ikini yılda, %83,3'ü üçüncü yılda, %83,3'ü dördüncü yılda serbest eser çalıştırmayı tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 10: Öğretim Elemanlarının Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Serbest Eser Çalıştırma Nedenlerine İlişkin Dağılım

Seçenekler	f	%
Daha önce kendi çalıştığım bir eser olduğu için tercih ediyorum.	0	0
Ders içeriğinde yer aldığı için tercih ediyorum.	0	0
Teknik, müzikalite ve yorumlama açısından öğrenciyi geliştireceğine inandığım için tercih ediyorum.	10	100
Toplam	**10**	**100**

Tablo 10'da ise, öğretim elemanlarının bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalıştırma nedenlerine ilişkin dağılım görülmektedir. Araştırmada öğretim elemanların yöneltilen görüşme formunda 10. sorudan itibaren örneklem grubu 10 kişiye düşmektedir. Bu nedenle hesaplamalarda n=10 kabul edilmiştir. Tabloya göre öğretim elemanlarının tamamının bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalıştırma nedeni olarak teknik, müzikalite ve yorumlama açısından öğrenciyi geliştireceğine inandıkları için tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 11: Öğretim Elemanlarının Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Öğrencilerine Serbest Eser Çalıştırmaları Sırasında Tercih Ettikleri Döneme İlişkin Dağılım

Barok Dönem	f	%	Klasik Dönem	f	%	Romantik Dönem	f	%	Çağdaş Dönem	f	%
Evet	4	40	Evet	4	40	Evet	9	90	Evet	8	80
Hayır	6	60	Hayır	6	60	Hayır	1	10	Hayır	2	20
Toplam	**10**	**100**	**Toplam**	**10**	**100**	**Toplam**	**10**	**100**	**Toplam**	**10**	**100**

Tablo 11 incelendiğinde, öğretim elemanlarının bireysel çalgı derslerinde öğrencilerine serbest eser çalıştırmaları sırasında %40 oranında Barok Dönem, %40 oranında Klasik Dönem, %90 oranında Romantik Dönem, %80 oranında Çağdaş Dönem'e ait eserleri tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 12: Öğretim Elemanlarının Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Öğrencilerine Serbest Eser Çalıştırmaları Sırasında Çağdaş Türk Bestecilerinin Eserlerini Tercih Etme Durumuna İlişkin Dağılım

Seçenekler	f	%
Evet, tercih ediyorum.	8	80
Hayır, tercih etmiyorum.	2	20
Toplam	**10**	**100**

Tablo 12'de, katılımcı öğretim elemanlarından %80'inin bireysel çalgı derslerinde serbest eser olarak Çağdaş Türk Bestecilerinin eserlerini tercih ettikleri, ancak iki öğretim elemanının tercih etmediği belirlenmiştir.

Tablo 13: Öğretim Elemanlarının Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Öğrencilerine Serbest Eser Çalıştırmaları Tercih Ettikleri Besteci/Bestecilere İlişkin Dağılım

Seçenekler	f	Seçenekler	f	Seçenekler	f
J. S. Bach	1	G. Hue	1	C. Debussy	2
C. W. Gluck	1	S. Rachmaninoff	1	A. Khachaturian	2
L. Boccherini	1	J. Ibert	1	E. Satie	2
C. M. Von Weber	1	P. Jardanyi	1	B. Bartok	2
W. A. Mozart	1	A. Russel	1	F. Amirof	2
C. Saint Seans	1	A. A. Saygun	1	U. C. Erkin	2
G. Faure	1	E. Tuğcular	1	M. Sun	2
P. Sarasate	1	Y. Tura	1	F. Schubert	3
I. Albeniz	1	N. Levent	1	P. I. Tchaikovsky	3
C. Reinecke	1	G. F. Haendel	2	R. Schumann	3
G. Goltermann	1	L. V. Beethoven	2	E. Grieg	3
M. Ravel	1	F. B. Mendelssohn	2	F. F. Chopin	4

Tablo 13'de, öğretim elemanlarının bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalıştırırken tercih ettikleri bestecilere ilişkin dağılım görülmektedir. Tablodaki veriler, öğretim elemanlarına görüşme formunda 13. sırada yer alan ve açık uçlu olarak yöneltilen soruya verilen cevaplar sonucunda elde edilmiştir. Buna göre öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun Barok, Klasik, Romantik, Çağdaş Dönemler ve ayrıca Çağdaş Türk Bestecilerinin eserlerini tercih ettikleri, piyano öğretim elemanlarının genellikle F. F. Chopin'in eserlerini çalıştırdığı görülmektedir.

Tablo 14: Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Serbest Eser Çalışmaları Sırasında Tercih Ettikleri Döneme İlişkin Dağılım

Barok Dönem	**f**	**%**	**Klasik Dönem**	**f**	**%**	**Romantik Dönem**	**f**	**%**	**Çağdaş Dönem**	**f**	**%**
Evet	5	50	Evet	5	50	Evet	9	90	Evet	5	50
Hayır	5	50	Hayır	5	50	Hayır	1	10	Hayır	5	50
Toplam	**10**	**100**	**Toplam**	**10**	**100**	**Toplam**	**10**	**100**	**Toplam**	**10**	**100**

Tablo 14'de, öğretim elemanlarının öğrencilerinin bireysel çalgı eğitimi derslerindeki serbest eser çalışmalarında %50 oranında Barok Dönem, %50 oranında Klasik Dönem, %90 oranında Romantik Dönem, %50 oranında Çağdaş Dönem eserleri çalışmayı tercih ettikleri tespit edilmiştir.

SONUÇLAR

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğu lisans eğitimleri süresince bireysel çalgı derslerinde serbest eser çalışmışlardır. Lisans eğitimleri süresince serbest eser çalışma durumlarının yıllara göre dağılımına bakıldığında ise en fazla birinci, üçüncü ve dördüncü yılda çalışmış oldukları görülmektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalıştırma durumuna ilişkin verilere bakıldığında, katılımcı öğretim elemanlarının çoğunun derslerinde serbest eser çalıştırdıkları, çalıştırılmasını gerekli gördükleri, en fazla üçüncü ve dördüncü yılda çalıştırdıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun serbest eser çalıştırma nedeni olarak teknik, müzikalite ve yorumlama açısından öğrenciyi geliştireceğine inandıkları için tercih ettikleri, en fazla romantik ve çağdaş dönem olmak üzere tüm dönemlere ait bestecilerin eserlerini çalıştırdıkları, aynı zamanda Çağdaş Türk Bestecilerinin eserlerini de çalıştırdıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmanın diğer bir bulgusuna göre ise öğretim elemanlarının öğrencileri olan müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalışma açısından en fazla romantik dönem eserlerini çalışmayı tercih ettikleri sonucu ortaya çıkmaktadır.

Ancak araştırma bulgularından da anlaşılacağı üzere bazı öğretim elemanlarının öğrencilikleri süresince hiç serbest eser çalışmadıkları, derslerinde öğrencilerine çalıştırmadıkları ve çalıştırmayı gerekli bulmadıkları da anlaşılmaktadır. Bu durumun kendilerinin de öğrencilik yıllarında serbest eser çalışmamalarından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Bu çerçevede, konu ile ilgili yapılacak bir sonraki çalışmada bu durumu oluşturabilecek faktörlerin kapsamlı bir şekilde ele alınması gerektiği sonucu da ortaya çıkmaktadır.

Araştırmanın sonuçları dikkate alındığında özellikle romantik ve çağdaş dönem eserlerini kapsayan serbest eser çalışmalarının öğrencilerin çalgı eğitim sürecinde gelişmeleri ve

çalgıları ile ilgili çeşitli zorlukları aşmalarına yardımcı olacağı düşünülebilir. Özellikle söz konusu dönemlerdeki eserlerde çalgıların fiziksel ve teknik özellikleri ile ilgili gereken bilgi ve beceriler bu eserler yoluyla da kazanılabilir. Elmas ve Karaelma (2019: 49) müzik öğretmeni adaylarının piyano derslerinde batı müziğine ait çalışılan dönem eserleri arasında en az romantik ve çağdaş dönem eserlerini çalıştıkları bulgusunu elde etmişlerdir. Çiçek ve Apaydınlı (2016: 1489) güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin romantik ve çağdaş döneme ait eserleri çalışırken en çok süsleme konusunda bunun yanı sıra arpej ve pedal kullanımında da zorluk yaşadıklarını, bunun da özellikle barok, klasik ve romantik dönem eserlerinde öğrenilmesi gereken temel teknik becerilerin yeterince kazanılmadığı ve eserlerdeki teknik detayların üzerinde yeteri kadar durulmadığı nedeniyle olabileceğini belirtmişlerdir. Kaleli ve Barışeri (2018: 42) müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi süresince kazandıkları teknik davranışları inceledikleri araştırmalarında piyano öğretim elemanlarının 3. sınıf düzeyindeki öğrencilerin farklı dönemlere ait eserleri çalmada teknik açıdan kısmen problem yaşadıklarını, dönemsel özellikler açısından ise barok dönemdeki teknik davranışları daha iyi uygulayabildikleri ancak klasik ve romantik dönemlerde bunu başarabilen öğrenci sayısının daha az olduğu konusunda görüş bildirdiği sonucuna ulaşmışlardır. Çalgı eğitimi süresince hiç serbest eser çalışmamış bir öğrenci bu zorluklarla nasıl başa çıkabileceği konusunda yetersiz kalabilir. Bu nedenlerle zorluk yaşanabileceği düşüncesi ile serbest eser çalışmalarından kaçınılmamalı tam tersi öğrenci bu konuda yönlendirilmeli ve cesaretlendirilmelidir.

Çalgı eğitiminde başlangıç düzeyinden itibaren oluşturulması beklenen hedef davranışlar arasında müzikalite ve ifade becerilerinin geliştirilmesi sanatsal anlamda anlatım ve yorumlama gücüne olan etkisi bakımından oldukça önemlidir. Teknik alıştırmalar ve etütlerin dışında çalışılan diğer eserlerde bestecilerin yaratı sürecinde yansıttıkları duygu ve ifadelerin kavranması, çalışılan eserin dönemine özgü stil ve yorum özelliklerinin ortaya konması ayrıca eserin duygusunun yansıtılabilmesi çalgı eğitiminin gerekleri arasındadır. Bu da aynı teknik kazanımlarda olduğu gibi belirli bir deneyim ve gelişme sonrasında gerçekleşebilir. Serbest eser çalışmaları sayesinde öğrenciler, çalgıları üzerinde kaliteli ses üretimi sağlamak amacıyla tuşe ve ton becerisini geliştirebilir, eserlere ait dönem ve yorumlama özelliklerini öğrenebilir, nüans ve ifadeleri geliştirerek müzikaliteyi ortaya çıkarabilir, çalgısına ait edebiyatı tanıyabilir ve kapsamlı bir şekilde öğrenebilirler. Ayrıca çalgı repertuvarının geliştirilmesine yönelik olmasının dışında müzik öğretmeninin mesleki yaşamı boyunca okul şarkılarını öğretirken, okul ya da sınıf korolarına çalgısı ile eşlik yaparken, şarkıların duygularını doğru bir şekilde aktarabilmesi, küçük öğrencilerin müziğe ilgisinin arttırılabilmesi ve müzik zevkinin geliştirilmesi açısından müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı eğitimi derslerinde serbest eser çalışmaları gerekli görülmelidir. Dolayısıyla serbest eser çalışmaları çalgı eğitiminin vazgeçilmez unsurlarından biridir.

KAYNAKÇA

Akar, H. (2019). Durum Çalışması. İçinde Ahmet SABAN ve Ali ERSOY (Editör), *Eğitimde Nitel Araştırma Desenleri* (139-177). Ankara: Anı Yayıncılık.

Atılgan, D. S. ve Barutçu, M. E. (2018). 19. Yüzyıl Post-Romantik Bestecilerden Aleksandr Nikolayeviç Skriyabin: Sanatı, Piyano Tekniği, Felsefesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20*(2), 41-64.

Çiçek, V. ve Apaydınlı, K. (2016). Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri Karadeniz Bölgesi Örneği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20*(4), 1471-1491.

Elmas E. ve Karaelma, B. (2019). Piyano Eğitiminde Türkü Kullanımının Öğrenci Motivasyonuna Etkisi. *Sanat Eğitimi Dergisi, 7*(1), 43-65.

Güncan, Ö. (2010). Robert Schumann ve Op. 22 Piyano Sonatı Üzerine Bir Analiz. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Kaleli, Y. S. ve Barışeri, N. (2018). Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eğitimi Sürecinde Kazandıkları Teknik Davranışların İncelenmesi, *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.* (35), 23-48.

Otacıoğlu, S. (2016). Müzik Eğitiminde Müzikalite Kavramı ve Kalıtımsal Müzikal Yetenek. *The Journal Of Academic Social Science, 4*(27), 83-95.

Otacıoğlu, S. (2017). Müzikalite, Müzikal Performans ve Müzikal Becerilerin Gelişmesi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* (12), 171-187.

Tarkum. E. (2006). Keman Öğretiminde Müzikaliteyi Etkileyen Temel Faktörler. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8*(2), 127-130.

Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi.* Ankara: Evrensel Müzikevi.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008) *Nitel Araştırma Yöntemleri.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, Y. (2015). Müzik Öğretmeni Adaylarının Ders Çalışma Yaklaşımlarının Akademik Beklentileri Açısından İncelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi,* 3(10), 400-414.

Yüksek Öğretim Kurulu. (2018). *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi*. Ankara